

**Σχέδιο νόμου του Υπουργείου Οικονομικών με τίτλο:
« Χορήγηση Μικροχρηματοδοτήσεων »**

ΜΕΡΟΣ 1

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΣΚΟΠΟΣ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ, ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 1

Σκοπός - Αντικείμενο

1. Σκοπός του παρόντος νόμου είναι η θέσπιση κανόνων για την ανάληψη, άσκηση και εποπτεία της δραστηριότητας χορήγησης μικροχρηματοδοτήσεων.
2. Ο παρών νόμος θεσπίζει, επίσης, κανόνες που αφορούν : α) τη διαφάνεια των όρων και τις απαιτήσεις ενημέρωσης σχετικά με τις δραστηριότητες χορήγησης μικροχρηματοδοτήσεων και β) τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που αντιστοιχούν τόσο στους δικαιούχους όσο και στα ιδρύματα μικροχρηματοδοτήσεων όσον αφορά τη χορήγηση μικροχρηματοδοτήσεων ως επιχειρηματική δραστηριότητα.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου, ισχύουν οι εξής ορισμοί:

- 1) **«Μικροχρηματοδότηση»** : πιστώσεις χρηματικών ποσών ανώτατου ύψους εικοσιπέντε χιλιάδων (25.000) ευρώ, οι οποίες δεν συνιστούν τραπεζικό δανεισμό και χορηγούνται αποκλειστικά σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου,
- 2) **«Ίδρυμα μικροχρηματοδοτήσεων»** : νομικό πρόσωπο που έχει λάβει άδεια, σύμφωνα με το άρθρο 9, προκειμένου να χορηγεί μικροχρηματοδοτήσεις στην Ελλάδα,
- 3) **«Πολύ μικρή οντότητα»**: επιχείρηση η οποία, κατά τη στιγμή της σύναψης της σύμβασης μικροχρηματοδότησης, εμπίπτει στην έννοια της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014 (Α΄ 251)
- 4) **«Δικαιούχος»** : το φυσικό ή νομικό πρόσωπο του άρθρου 19, που είναι ο τελικός αποδέκτης της μικροχρηματοδότησης,
- 5) **«Ευάλωτες κοινωνικά ομάδες»** : οι ευάλωτες και ειδικές ομάδες του πληθυσμού, όπως αυτές ορίζονται στην παρ. 8 του άρθρου 2 του ν. 4430/2016 (Α΄ 205),
- 6) **«Επιχειρηματικά προϊόντα μικροχρηματοδοτήσεων»** : κάθε διαθέσιμη μορφής επιχειρηματικό προϊόν,
- 7) **«Προσωπικά προϊόντα μικροχρηματοδοτήσεων»** : προσωπικές πιστώσεις εκπαιδευτικού σκοπού ή παροχής για την ενίσχυση δημόσιων πολιτικών ή στήριξης κοινωνικών και ευαίσθητων ομάδων.

- 8) «**Συμβουλευτικές υπηρεσίες**» : η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών επιχειρηματικής εκπαίδευσης και καθοδήγησης για την υποστήριξη της ίδρυσης ή ανάπτυξης πολύ μικρής οντότητας από τον δικαιούχο, στο πλαίσιο λήψης επιχειρηματικής μικροχρηματοδότησης,
- 9) «**Ειδική συμμετοχή**» : ειδική συμμετοχή κατά την έννοια του στοιχείου 33 της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4261/2014 (Α' 107).
- 10) «**Ευρωπαϊκός κώδικας καλής πρακτικής για τη χορήγηση μικροχρηματοδοτήσεων (European Code of Good Conduct for microcredit provision)**», εφεξής «**Κώδικας**» : το σύνολο των εγκεκριμένων προτύπων, όπως δημοσιεύθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2011, , για την προώθηση των βέλτιστων πρακτικών στον τομέα των μικροχρηματοδοτήσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση σχετικά με τη λειτουργία των ιδρυμάτων μικροχρηματοδοτήσεων, την εταιρική διακυβέρνηση και τη χρηστή διαχείριση στον τομέα της μικροχρηματοδότησης .

Άρθρο 3 **Πεδίο εφαρμογής**

1. Ο παρών νόμος εφαρμόζεται :

- α) στα ιδρύματα μικροχρηματοδοτήσεων με έδρα στην Ελλάδα και τα υποκαταστήματά τους που λειτουργούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατά τη χορήγηση μικροχρηματοδοτήσεων στους δικαιούχους, και
- β) σε εταιρείες που εδρεύουν σε άλλο κράτος μέλος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου με την προϋπόθεση ότι έχουν εγκατασταθεί νόμιμα στην Ελλάδα μέσω υποκαταστήματος με σκοπό την παροχή μικροχρηματοδοτήσεων, με την επιφύλαξη της περίπτ. α και β της παρ. 3, που αμφότερες αδειοδοτούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 .

2. Ο παρών νόμος δεν εφαρμόζεται σε:

- α) οντότητες με αντικείμενο την παροχή δανείων σε μετρητά έναντι ενεχυρίασης περιουσιακών στοιχείων (ενεχυροδανειστήρια),
- β) αστικούς πιστωτικούς συνεταιρισμούς του ν. 1667/1986 (Α' 196), πέραν αυτών που λειτουργούν ως πιστωτικά ιδρύματα,

3. Τα κεφάλαια Γ και Δ εφαρμόζονται και στους εξής φορείς:

- α) τα πιστωτικά ιδρύματα όπως ορίζονται στο στοιχείο 1 της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013, περιλαμβανομένων των υποκαταστημάτων τους όπως ορίζονται στο στοιχείο 17 της παρ. 1 του άρθρου 4 του εν λόγω Κανονισμού, όταν τα υποκαταστήματα αυτά βρίσκονται στην Ελλάδα, είτε η έδρα τους βρίσκεται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είτε σε τρίτη χώρα, σύμφωνα με το άρθρο 36 του ν. 4261/2014,
- β) τα χρηματοδοτικά ιδρύματα κατά την έννοια του στοιχείου 22 του άρθρου 3 του ν. 4261/2014 τα οποία έχουν αδειοδοτηθεί να ασκούν τη δραστηριότητα της περίπτ. β' της παρ. 1 του άρθρου 11 του ίδιου νόμου,
- γ) στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων,
- δ) στο ΕΤΕΑΝ.

Άρθρο 4 **Εξαιρέσεις**

Ο παρών νόμος δεν έχει εφαρμογή στις εξής περιπτώσεις:

α) συμβάσεις που υπάγονται στις διατάξεις της νομοθεσίας για την καταναλωτική πίστη (ΚΥΑ Ζ 1-699/2010 (Α' 917), όπως τροποποιήθηκε από την ΚΥΑ Ζ1-111/2012 (Β' 627) και το ν. 4438/2016 (Α' 220),

β) συμβάσεις πίστωσης:

αα) με τις οποίες η πίστωση χορηγείται από εργοδότη στους εργαζομένους του ως δευτερεύουσα δραστηριότητα, άτοκα ή με Συνολικό Ετήσιο Πραγματικό Ποσοστό Επιβάρυνσης (ΣΕΠΠΕ) χαμηλότερο από εκείνα που επικρατούν στην αγορά και τα οποία δεν προσφέρονται γενικά στο κοινό,

ββ) όπου η πίστωση χορηγείται άτοκα και χωρίς άλλες επιβαρύνσεις εκτός από εκείνες που έχουν σκοπό την ανάκτηση του κόστους που συνδέεται άμεσα με την εξασφάλιση της πίστωσης,

γγ) υπό μορφή δυνατότητας υπερανάληψης και στις οποίες η πίστωση πρέπει να εξοφληθεί εντός ενός μηνός,

δδ) που είναι αποτέλεσμα διακανονισμού, ο οποίος επιτεύχθηκε ενώπιον δικαστηρίου ή άλλης δημόσιας αρχής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ – ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ – ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Άρθρο 5 **Ορισμός αρμόδιας αρχής**

1. Η Τράπεζα της Ελλάδος, ορίζεται ως αρμόδια αρχή επιφορτισμένη με την αδειοδότηση και την εποπτεία ιδρυμάτων μικροχρηματοδοτήσεων. Επίσης ασκεί τα καθήκοντα που προβλέπονται στα άρθρα 6 έως 19, στο άρθρο 21, στην παρ. 6 του άρθρου 22 και στο άρθρο 23, συμπεριλαμβανομένου του χειρισμού καταγγελιών σχετικών με τα εν λόγω άρθρα.

2. Η κατά την παρ.1 εποπτική αρμοδιότητα δεν συνεπάγεται αρμοδιότητα για την εποπτεία και των λοιπών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων των ιδρυμάτων μικροχρηματοδοτήσεων πέραν της χορήγησης μικροχρηματοδοτήσεων. Στην εποπτική αρμοδιότητα της Τράπεζας της Ελλάδος δεν υπάγεται η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών του άρθρου 20.

3. Για την εφαρμογή του παρόντος οι αποφάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος λαμβάνονται και οι αρμοδιότητές της ασκούνται με πράξη της Εκτελεστικής Επιτροπής ή εξουσιοδοτημένου οργάνου σύμφωνα με το άρθρο 55Α του Καταστατικού της (Α' 298).

4. Οι αποφάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος που εκδίδονται κατ' εφαρμογή του παρόντος νόμου υπόκεινται σε αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

5. Με απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος μπορεί να εξειδικεύονται τα σχετικά θέματα και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρ. 1.

Άρθρο 6

Αιτήσεις άδειας λειτουργίας

1. Τα ιδρύματα μικροχρηματοδοτήσεων με έδρα την Ελλάδα ιδρύονται και λειτουργούν με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας ύστερα από άδεια λειτουργίας η οποία χορηγείται από την Τράπεζα της Ελλάδος. Μετά τη λήψη της άδειας, η εταιρεία καταχωρίζεται στο ΓΕΜΗ σε ειδικό μητρώο που τηρείται στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή.

2. Για να αποκτήσει άδεια λειτουργίας ως ίδρυμα μικροχρηματοδοτήσεων με έδρα στην Ελλάδα, ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει στην Τράπεζα της Ελλάδος αίτηση συνοδευόμενη από τα εξής στοιχεία:

α) σχέδιο καταστατικού της εταιρείας. Αν η εταιρεία ήδη λειτουργεί και προτίθεται να τροποποιήσει το σκοπό της, υποβάλλονται το αρχικό καταστατικό και όλες οι τροποποιήσεις του.

β) ταυτότητα των φυσικών και νομικών προσώπων που κατέχουν, άμεσα ή έμμεσα, ειδική συμμετοχή στο ίδρυμα μικροχρηματοδοτήσεων, το μέγεθος της πραγματικής τους συμμετοχής, καθώς και στοιχεία για την καταλληλότητά τους, ενόψει της ανάγκης να εξασφαλισθεί η ορθή και συνετή διαχείριση του ιδρύματος μικροχρηματοδοτήσεων,

γ) ταυτότητα των φυσικών και νομικών προσώπων που, ακόμη κι αν δεν καταλαμβάνονται από την προηγούμενη περίπτωση, ασκούν έλεγχο επί του ιδρύματος μικροχρηματοδοτήσεων, μέσω έγγραφης ή άλλης συμφωνίας ή δια κοινών πράξεων, κατά την έννοια της παρ. 5 του άρθρου 23 του ν. 4261/2014,

δ) ταυτότητα των μελών του διοικητικού συμβουλίου για το οποίο δεν εφαρμόζεται το άρθρο 115 του ν. 4548/2018 (Α' 104), των διευθυντικών στελεχών και των υπευθύνων για τη διοίκηση του ιδρύματος μικροχρηματοδοτήσεων, των υπευθύνων χορήγησης των μικροχρηματοδοτήσεων και παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών του ιδρύματος, τα στοιχεία που αποδεικνύουν ότι διαθέτουν κατάλληλες γνώσεις και εμπειρία για την άσκηση των καθηκόντων τους και αντίγραφο ποινικού μητρώου δικαστικής χρήσης.

ε) περιγραφή της οργανωτικής δομής του αιτούντος και, όπου ενδείκνυται, της σχεδιαζόμενης χρήσης αντιπροσώπων και υποκαταστημάτων, καθώς και των επιτόπιων και μη επιτόπιων ελέγχων αυτών τους οποίους δεσμεύεται να πραγματοποιεί ο αιτών τουλάχιστον ετησίως, και περιγραφή των διαδικασιών εξωτερικής ανάθεσης,

στ) πρόγραμμα δραστηριοτήτων, στο οποίο αναφέρεται το είδος των προβλεπόμενων προϊόντων μικροχρηματοδοτήσεων, με ειδική περιγραφή της τυχόν κοινωνικής αποστολής τους,

ζ) επιχειρηματικό σχέδιο που περιλαμβάνει πρόβλεψη προϋπολογισμού για τα τρία πρώτα οικονομικά έτη, το οποίο καταδεικνύει την ικανότητα του ιδρύματος μικροχρηματοδοτήσεων να χρησιμοποιεί τα κατάλληλα και ανάλογα συστήματα, πόρους και διαδικασίες που εξασφαλίζουν την εύρυθμη λειτουργία του,

η) στοιχεία που τεκμηριώνουν ότι το ίδρυμα διαθέτει το αρχικό κεφάλαιο, όπως ορίζεται στο άρθρο 8 το οποίο έχει καταβληθεί το αργότερο κατά τη στιγμή της αδειοδότησης,

θ) περιγραφή του οργανωτικού πλαισίου διακυβέρνησης και των μηχανισμών εσωτερικού ελέγχου του αιτούντος, συμπεριλαμβανομένης της διοικητικής και λογιστικής οργάνωσης και της διαχείρισης κινδύνου, η οποία καταδεικνύει ότι το εν λόγω οργανωτικό πλαίσιο και οι μηχανισμοί είναι αναλογικοί, κατάλληλοι, ορθοί και επαρκείς,

ι) περιγραφή της πιστωτικής πολιτικής που διαθέτει ο αιτών και που ασκείται κατά περίπτωση για την αντιμετώπιση του πιστωτικού κινδύνου για όλες τις μορφές μικροχρηματοδότησης του άρθρου 18 και περιγραφή της πολιτικής της αξιολόγησης ποιότητας του χαρτοφυλακίου,

ια) περιγραφή εσωτερικών διαδικασιών καταγραφής και αντιμετώπισης των καταγγελιών των δικαιούχων,
ιβ) περιγραφή της διαδικασίας ελέγχου, διαχείρισης και παρακολούθησης ενός περιστατικού ασφαλείας, καθώς και των παραπόνων των πελατών για ζητήματα σχετικά με την ασφάλεια, συμπεριλαμβανομένου ενός μηχανισμού αναφοράς περιστατικών,
ιγ) περιγραφή της διαδικασίας αρχειοθέτησης, παρακολούθησης, εντοπισμού και περιορισμού της πρόσβασης σε ευαίσθητα δεδομένα πληρωμών, και ορισμό υπευθύνου προστασίας προσωπικών δεδομένων, σε συμμόρφωση και με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27^{ης} Απριλίου 2016 (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (ΕΕ L 119),
ιδ) περιγραφή των μηχανισμών εσωτερικού ελέγχου που έχει θεσπίσει ο αιτών ώστε να τηρεί τις υποχρεώσεις σχετικά με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2015/847 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20^{ης} Μαΐου 2015 (ΕΕ L 141),
ιε) περιγραφή των διαχειριστικών συστημάτων πληροφορικής,
ιστ) διεύθυνση των κεντρικών γραφείων του αιτούντος,
ιζ) αν προτίθεται να χορηγεί μικροχρηματοδοτήσεις μέσω αντιπροσώπου, όνομα και διεύθυνση αυτού και περιγραφή των μηχανισμών ελέγχου για τη συμμόρφωσή του με τις απαιτήσεις του νόμου και την απρόσκοπτη άσκηση εποπτείας από την Τράπεζα της Ελλάδος. Το ίδρυμα μικροχρηματοδοτήσεων έχει πλήρη ευθύνη για τις πράξεις και κάθε δραστηριότητα των αντιπροσώπων, των υποκαταστημάτων ή των επιχειρήσεων προς τους οποίους έχει γίνει εξωτερική ανάθεση.

3. Με απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος μπορεί να καθορίζονται ειδικότερες λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 7 **Έλεγχος συμμετοχής**

1. Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο («υποψήφιος αγοραστής») το οποίο, μεμονωμένα ή με από κοινού δράση με άλλα πρόσωπα, έχει αποφασίσει είτε να αποκτήσει, άμεσα ή έμμεσα, ειδική συμμετοχή σε ίδρυμα μικροχρηματοδοτήσεων, είτε να αυξήσει περαιτέρω, άμεσα ή έμμεσα, ειδική συμμετοχή σε ίδρυμα μικροχρηματοδοτήσεων, ούτως ώστε η αναλογία των δικαιωμάτων ψήφου ή των μεριδίων κεφαλαίου που κατέχει να φθάνει ή να υπερβαίνει τα όρια του 20%, του 1/3 ή του 50%, ή ώστε το ίδρυμα μικροχρηματοδοτήσεων να καταστεί θυγατρική του επιχείρηση ("προτεινόμενη απόκτηση συμμετοχής"), οφείλει, πριν από την απόκτηση, να γνωστοποιεί στην Τράπεζα της Ελλάδος, το ύψος της συμμετοχής που θα προκύψει από τη μεταβολή αυτή, καθώς και τις σχετικές πληροφορίες για την αξιολόγηση των κριτηρίων καταλληλότητας, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 4 του άρθρου 9.

2. Η Τράπεζα της Ελλάδος μέσα σε δύο (2) μήνες από την ημερομηνία υποβολής πλήρους φακέλου μπορεί να μην επιτρέψει την εν λόγω απόκτηση, αν υπό το πρίσμα της ανάγκης διασφάλισης της ορθής και συνετούς διοίκησης του ιδρύματος μικροχρηματοδοτήσεων κρίνει αιτιολογημένα ως ακατάλληλα οποιαδήποτε από τα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου ή κρίνει

ότι η πρόταση απόκτησης ειδικής συμμετοχής υποκρύπτει ή αποσκοπεί στη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα, ενώ αν επιτρέψει την απόκτηση της ειδικής συμμετοχής μπορεί να ορίσει προθεσμία ή να θέσει όρους για την εφαρμογή της.

Άρθρο 8

Αρχικό κεφάλαιο

1. Για τη χορήγηση από την Τράπεζα της Ελλάδος άδειας λειτουργίας απαιτείται η κάλυψη αρχικού κεφαλαίου ίσου τουλάχιστον με το ποσό των διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ.
2. Τα ιδρύματα μικροχρηματοδοτήσεων υποχρεούνται να διατηρούν το ως άνω αρχικό κεφάλαιο σε όλη τη διάρκεια λειτουργίας τους.
3. Οι μετοχές των ιδρυμάτων μικροχρηματοδοτήσεων είναι ονομαστικές.
4. Το μετοχικό ή το εταιρικό κεφάλαιο καλύπτεται εξ ολοκλήρου σε μετρητά και κατατίθεται σε πιστωτικό ίδρυμα που λειτουργεί στην Ελλάδα.
5. Αν το ίδρυμα μικροχρηματοδοτήσεων χορηγεί πιστώσεις που προέρχονται από ίδια κεφάλαια και δεν λειτουργεί ως διαχειριστής κεφαλαίων που προέρχονται από ιδιωτική τοποθέτηση ή δημόσιους πόρους, εθνικούς ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το αρχικό του κεφάλαιο δεν μπορεί να είναι χαμηλότερο από δύο εκατομμύρια (2.000.000) ευρώ.
6. Με απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος μπορεί να καθορίζονται ειδικότερες λεπτομέρειες για την κάλυψη του αρχικού κεφαλαίου, τον τυχόν καθορισμό ιδίων κεφαλαίων και τον τρόπο υπολογισμού τους, τη δυνατότητα αναπροσαρμογής του απαιτούμενου αρχικού κεφαλαίου ανάλογα με τις δραστηριότητες του ιδρύματος μικροχρηματοδοτήσεων και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 9

Χορήγηση άδειας λειτουργίας

1. Οντότητες, οι οποίες σκοπεύουν να χορηγούν μικροχρηματοδοτήσεις, υποχρεούνται να λάβουν άδεια λειτουργίας ως ιδρύματα μικροχρηματοδοτήσεων πριν αρχίσουν τη χορήγηση μικροχρηματοδοτήσεων. Η άδεια χορηγείται μόνο σε νομικά πρόσωπα της παρ. 1 του άρθρου 6, εγκατεστημένα εντός της ελληνικής επικράτειας.
2. Άδεια λειτουργίας χορηγείται, αν οι πληροφορίες και τα δικαιολογητικά που συνοδεύουν την αίτηση πληρούν όλες τις απαιτήσεις του άρθρου 6 και αν η Τράπεζα της Ελλάδος, έπειτα από διεξοδική εξέταση της αίτησης, καταλήξει σε ευνοϊκή συνολική αξιολόγηση.
3. Η Τράπεζα της Ελλάδος χορηγεί άδεια λειτουργίας μόνο αν, ενόψει της ανάγκης να εξασφαλιστεί ορθή και συνετή διαχείριση, διαπιστώσει ότι:

α) το ίδρυμα μικροχρηματοδοτήσεων είναι σε θέση να συμμορφωθεί πλήρως με τις διατάξεις του παρόντος νόμου,

β) τα πρόσωπα των περιπτώσεων β', γ' και δ' της παρ. 1 του άρθρου 6 έχουν καλή φήμη, επαρκή γνώση, ικανότητες και εμπειρία να ασκούν την αρμοδιότητά τους και πληρούν τα κριτήρια της ικανότητας και καταλληλότητάς τους,

γ) το ίδρυμα μικροχρηματοδοτήσεων διαθέτει άρτιο οργανωτικό πλαίσιο για τις δραστηριότητες του άρθρου 18 και τις συμβουλευτικές υπηρεσίες του άρθρου 20, το οποίο περιλαμβάνει σαφή οργανωτική δομή με σαφείς, διαφανείς και συνεπείς γραμμές ευθύνης, αποτελεσματικές διαδικασίες εντοπισμού, διαχείρισης, παρακολούθησης και αναφοράς των κινδύνων τους οποίους αναλαμβάνει ή ενδέχεται να αναλάβει,

δ) το επιχειρηματικό σχέδιο παραθέτει αναλυτικά τις προγραμματισμένες δράσεις του ιδρύματος μικροχρηματοδοτήσεων, τη στρατηγική του, και τους στόχους του,

ε) το ίδρυμα μικροχρηματοδοτήσεων διαθέτει επαρκείς μηχανισμούς εσωτερικού ελέγχου, περιλαμβανομένων κατάλληλων διοικητικών και λογιστικών διαδικασιών,

στ) δεν υφίστανται επαγγελματικές ή συγγενικές σχέσεις μεταξύ των προσώπων των περιπτώσεων β', γ' και δ' της παρ. 1 του άρθρου 6 και οποιωνδήποτε άλλων προσώπων, τα οποία κατέχουν υψηλά πολιτικά αξιώματα ή υψηλές διοικητικές θέσεις στην αρμόδια αρχή, ώστε να παρεμποδίζεται η αποτελεσματική διεξαγωγή της εποπτείας της.

4. Για τα κριτήρια καταλληλότητας και αξιολόγησης των προσώπων των περιπτώσεων β', γ' και δ' της παρ. 1 του άρθρου 6, και τον έλεγχο των προϋποθέσεων των λοιπών περιπτώσεων της παρ. 2 του παρόντος άρθρου εφαρμόζεται αναλόγως η υπ' αριθμ. 118/19.5.2017 Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος (Β' 1764)

Άρθρο 10

Κοινοποίηση της απόφασης για την άδεια λειτουργίας

1. Μέσα σε δύο (2) μήνες από την παραλαβή της αίτησης ή, αν η αίτηση είναι ελλιπής, μέσα σε δύο (2) μήνες από την παραλαβή όλων των στοιχείων που απαιτούνται για τη λήψη απόφασης, η Τράπεζα της Ελλάδος ενημερώνει τον αιτούντα αν η αίτησή του έγινε δεκτή ή απορρίφθηκε. Η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να απορρίψει τη χορήγηση άδειας μόνο αν διαπιστώσει ότι ο αιτών δεν πληροί τα κριτήρια του άρθρου 9. Η απόρριψη της αίτησης αιτιολογείται επαρκώς

2. Η Τράπεζα της Ελλάδος ενημερώνει τον αιτούντα το αργότερο είκοσι (20) μέρες πριν τη λήξη της αρχικής ή μεταγενέστερης προθεσμίας των δύο (2) μηνών για τις ελλείψεις του φακέλου της αίτησής του.

3. Η απόφαση με την οποία χορηγείται άδεια λειτουργίας εκδίδεται το αργότερο εντός τετραμήνου από την υποβολή του πλήρους φακέλου στην Τράπεζα της Ελλάδος και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 11

Ανάκληση της άδειας λειτουργίας

1. Η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να ανακαλέσει την άδεια λειτουργίας ιδρύματος μικροχρηματοδοτήσεων μόνο αν το ίδρυμα:

- α) δεν έχει κάνει χρήση της άδειας λειτουργίας μέσα σε δώδεκα (12) μήνες, ή παραιτείται ρητώς απ' αυτήν ή έπαυσε να ασκεί τη δραστηριότητά του για περίοδο μεγαλύτερη των έξι (6) μηνών,
- β) απέκτησε την άδεια λειτουργίας με ψευδείς δηλώσεις ή με οποιονδήποτε άλλο παράτυπο τρόπο,
- γ) δεν πληροί πλέον τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες χορηγήθηκε η άδεια λειτουργίας ή παραλείπει να ενημερώσει την Τράπεζα της Ελλάδος σχετικά με σημαντικές εξελίξεις ως προς το θέμα αυτό,
- δ) έχει διαπράξει σοβαρές και επανειλημμένες παραβάσεις του παρόντος νόμου και των αποφάσεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση από την Τράπεζα της Ελλάδος,
- ε) χρησιμοποιείται ως μέσο για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδοτεί εγκληματικές δραστηριότητες,
- στ) έχει υποπέσει σε άλλη παράβαση που προβλέπει ως κύρωση την ανάκληση της άδειας του σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας,
- ζ) παρακωλύει με οποιονδήποτε τρόπο τον έλεγχο που ασκείται από την Τράπεζα της Ελλάδος,
- η) το εταιρικό του κεφάλαιο σε μετρητά είναι μικρότερο του 20% της αξίας του χαρτοφυλακίου των μικροχρηματοδοτήσεων που χορηγεί και διαχειρίζεται,
- θ) τίθεται ή πρόκειται να τεθεί σε καθεστώς λύσης και εκκαθάρισης ή έχει κινηθεί σε βάρος του διαδικασία αφερεγγυότητας, συμπεριλαμβανομένων των προπτωχευτικών διαδικασιών.

2.. Η Τράπεζα της Ελλάδος αιτιολογεί κάθε ανάκληση άδειας λειτουργίας και την κοινοποιεί στους ενδιαφερόμενους.

3. Οι αποφάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος για την ανάκληση της άδειας λειτουργίας δημοσιεύονται αμελλητί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και στο μητρώο του άρθρου 12.

4. Ίδρυμα μικροχρηματοδοτήσεων του οποίου έχει ανακληθεί η άδεια παραμένει στην εποπτεία της Τράπεζας της Ελλάδος, μέχρις ότου ολοκληρωθεί η υλοποίηση του σχεδίου δράσης τερματισμού δραστηριοτήτων που έχει εγκριθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Άρθρο 12

Μητρώο Ιδρυμάτων Μικροχρηματοδοτήσεων

1. Στον επίσημο διαδικτυακό τόπο της Τράπεζας της Ελλάδος τηρείται μητρώο στο οποίο καταχωρίζονται τα αδειοδοτημένα ιδρύματα μικροχρηματοδοτήσεων με έδρα ή υποκατάστημα στην Ελλάδα, οι αντιπρόσωποί τους στην Ελλάδα και σε άλλα κράτη μέλη, καθώς και τα υποκαταστήματά τους τα οποία παρέχουν υπηρεσίες σε άλλο κράτος μέλος με βάση την οικεία νομοθεσία.

2. Το μητρώο προσδιορίζει τις μορφές μικροχρηματοδοτήσεων του άρθρου 18 για τις οποίες έχει χορηγηθεί άδεια λειτουργίας στο ίδρυμα μικροχρηματοδοτήσεων. Το μητρώο είναι διαθέσιμο στο κοινό, προσβάσιμο ηλεκτρονικά και ενημερώνεται χωρίς καθυστέρηση.

3. Η Τράπεζα της Ελλάδος ενημερώνει το μητρώο για κάθε ανάκληση άδειας λειτουργίας.

Άρθρο 13

Διατήρηση άδειας λειτουργίας

Αν επέλθει οποιαδήποτε μεταβολή η οποία επηρεάζει την ακρίβεια των πληροφοριών και των δικαιολογητικών που προβλέπονται κατά το άρθρο 6, το ίδρυμα μικροχρηματοδοτήσεων ενημερώνει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση την Τράπεζα της Ελλάδος. Με απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος, καθορίζονται οι μεταβολές για τις οποίες το ίδρυμα μικροχρηματοδοτήσεων υπέχει υποχρέωση ενημέρωσης, η διαδικασία ενημέρωσης για τις μεταβολές αυτές και κάθε άλλο σχετικό θέμα- άλλως εφαρμόζεται αναλόγως η αρ. 118/19.5.2017 ΠΕΕ

Άρθρο 14

Λογιστική και υποχρεωτικός έλεγχος , λοιπές υποχρεώσεις διαφάνειας και εχεμύθειας

1. Οι διατάξεις του πδ 367/1994 (Α΄ 200), του ν. 4308/2014 (Α΄ 251) και του ν. 4403/2016 (Α΄ 125), και ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19^{ης} Ιουλίου 2002 (ΕΕ L 243), εφαρμόζονται αναλόγως στα ιδρύματα μικροχρηματοδοτήσεων.

2. Αν δεν εξαιρούνται σύμφωνα με το ν. 4308/2014, το ν. 4403/2016 και, κατά περίπτωση, το πδ 367/1994, οι ετήσιοι και οι ενοποιημένοι λογαριασμοί των ιδρυμάτων μικροχρηματοδοτήσεων ελέγχονται από ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες, σύμφωνα με το ν. 4449/2017 (Α΄ 7) .

3. Για τους σκοπούς της εποπτείας, τα ιδρύματα μικροχρηματοδοτήσεων παρέχουν χωριστά λογιστικές πληροφορίες για τις μικροχρηματοδοτήσεις και τις συμβουλευτικές υπηρεσίες, οι οποίες υπόκεινται σε έκθεση ελεγκτή. Η εν λόγω έκθεση εκπονείται, ανάλογα με την περίπτωση, από ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες.

4. Οι υποχρεώσεις του άρθρου 55 του ν. 4261/2014 εφαρμόζονται αναλόγως στους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες των ιδρυμάτων μικροχρηματοδοτήσεων όσον αφορά τις δραστηριότητες χορήγησης μικροχρηματοδοτήσεων.

5. Τα ιδρύματα μικροχρηματοδοτήσεων τηρούν σε ετήσια βάση επικαιροποιημένα στοιχεία για τους ακόλουθους δείκτες: αριθμό ενεργών δανειοληπτών, αριθμό και αξία χορηγηθέντων και ανεξόφλητων δανείων, αξία του τρέχοντος , του ακαθάριστου και του ενεργού χαρτοφυλακίου, το χαρτοφυλάκιο επισφάλειας για τριάντα (30) ημέρες και τη συνολική αξία των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.

Άρθρο 15

Εποπτεία

1. Οι έλεγχοι που ασκεί η Τράπεζα της Ελλάδος είναι αναλογικοί, επαρκείς και προσαρμοσμένοι στους κινδύνους στους οποίους εκτίθενται τα ιδρύματα μικροχρηματοδοτήσεων.

2. Με απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος μπορεί να θεσπίζονται ειδικότεροι κανόνες για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης των ιδρυμάτων μικροχρηματοδοτήσεων με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, και εξειδικεύονται θέματα ελέγχου και τεχνικές λεπτομέρειες για την εφαρμογή των διατάξεων αυτών, ιδίως η συχνότητα και το περιεχόμενο των αναφορών που υποβάλλουν τα αδειοδοτημένα ιδρύματα μικροχρηματοδοτήσεων προς αυτήν, καθώς και τα συνυποβαλλόμενα προς τούτο αναγκαία δικαιολογητικά και στοιχεία. Άλλως, εφαρμόζονται αναλόγως τα οικεία πεδία της αρ. 118/19.5.2017 ΠΕΕ.

3. Κάθε ίδρυμα μικροχρηματοδοτήσεων αποζημιώνει την Τράπεζα της Ελλάδος για όλα τα έξοδα τα οποία σχετίζονται με την άσκηση των εποπτικών της αρμοδιοτήτων με την καταβολή σε αυτήν ετήσιου τέλους, του οποίου το ύψος, ο χρόνος και ο τρόπος καταβολής καθορίζεται με απόφασή της. Η αποζημίωση είναι ανάλογη της δραστηριότητας κάθε ιδρύματος μικροχρηματοδοτήσεων .

Άρθρο 16

Απαγόρευση χορήγησης μικροχρηματοδοτήσεων

Με την επιφύλαξη της παρ. 3 του άρθρου 3 απαγορεύεται η χορήγηση μικροχρηματοδοτήσεων από φυσικά ή νομικά πρόσωπα που δεν είναι αδειοδοτημένο ίδρυμα μικροχρηματοδοτήσεων.

Άρθρο 17

Διοικητικά μέτρα-Κυρώσεις

Σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων των άρθρων 6 έως 19, του άρθρου 21, της παρ. 6 του άρθρου 22 καθώς και του άρθρου 23, η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να λαμβάνει διοικητικά μέτρα και να επιβάλλει τις κυρώσεις των παρ. 2 και 3 του άρθρου 59 του ν. 4261/2014. Για τη δημοσιοποίηση των διοικητικών κυρώσεων που επιβάλλονται εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 60 του ν. 4261/2014.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ – ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΜΙΚΡΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

Άρθρο 18

Δραστηριότητες

Τα ιδρύματα μικροχρηματοδοτήσεων χορηγούν τις ακόλουθες μορφές μικροχρηματοδοτήσεων:

1. επιχειρηματικές μικροχρηματοδοτήσεις, ως τέτοιες νοούνται, ιδίως :
 - α) όλες οι μορφές πιστώσεων έως το όριο των είκοσι πέντε χιλιάδων (25.000) ευρώ που χορηγούνται είτε για τη κάλυψη επενδυτικών αναγκών, είτε ως κεφάλαιο κίνησης,
 - β) προϊόντα χρηματοδοτικής μίσθωσης έως το όριο των είκοσι πέντε χιλιάδων (25.000) ευρώ, για την απόκτηση εξοπλισμού,
 - γ) αυτοτελείς εγγυήσεις έως το όριο των είκοσι πέντε χιλιάδων (25.000) ευρώ, οι οποίες δεν μπορεί να χρησιμοποιηθούν για τη λήψη δανείων από άλλα χρηματοδοτικά ιδρύματα.

2. προσωπικές μικροχρηματοδοτήσεις, ως τέτοιες νοούνται ιδίως προσωπικές πιστώσεις, τακτικής λήξης, για:
 - α) εκπαιδευτικούς σκοπούς έως το όριο των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ,
 - β) την ενίσχυση δημόσιων πολιτικών ή με σκοπό την κοινωνική και οικονομική ένταξη ευάλωτων κοινωνικά ομάδων, έως το όριο των είκοσι πέντε χιλιάδων (25.000) ευρώ, που αφορούν, ιδίως την αντιμετώπιση των ακόλουθων καταστάσεων :
 - αα) ανεργία,
 - ββ) αναστολή ή μείωση του χρόνου εργασίας για λόγους που δεν οφείλονται στη δική τους βούληση,

Άρθρο 19 **Δικαιούχοι**

1. Δικαιούχοι των επιχειρηματικών μικροχρηματοδοτήσεων της περίπτ. 1 του άρθρου 18 είναι οι ακόλουθοι:
 - α) πολύ μικρές οντότητες,
 - β) φυσικά πρόσωπα για τη σύσταση πολύ μικρών οντοτήτων,
 - γ) ελεύθεροι επαγγελματίες ή αυτοαπασχολούμενοι
 - δ) Φορείς Κοινωνικής και Αλληλεγγύας Οικονομίας (ν. 4430/2016, Α' 205).

2. Δικαιούχοι των προσωπικών μικροχρηματοδοτήσεων της περίπτ. 2 του άρθρου 18, είναι οι ακόλουθοι:
 - α) φυσικά πρόσωπα για την κάλυψη δαπανών σχετιζόμενων άμεσα ή έμμεσα με την εκπαίδευση ή μετεκπαίδευσή τους ή σχέση μαθητείας,
 - β) δικαιούχοι προγραμμάτων εφαρμογής δημόσιας πολιτικής,
 - γ) ευάλωτες κοινωνικά ομάδες.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Οικονομικών και των κατά περίπτωση καθ' ύλην αρμόδιων Υπουργών καθορίζονται οι δυνητικοί δικαιούχοι προσωπικών μικροχρηματοδοτήσεων των περιπτ. β' και γ' της παρ. 2 και μπορεί να προστίθενται ή να μεταβάλλονται οι δυνητικοί δικαιούχοι του παρόντος.

Άρθρο 20

Συμβουλευτικές υπηρεσίες

1. Εκτός από τις δραστηριότητες του άρθρου 18, τα ιδρύματα μικροχρηματοδοτήσεων οφείλουν να παρέχουν συμβουλευτικές υπηρεσίες επιχειρηματικής εκπαίδευσης και καθοδήγησης στους δικαιούχους τους.

2. Στις συμβουλευτικές υπηρεσίες περιλαμβάνονται ιδίως :

- α) επιχειρηματική εκπαίδευση στις τεχνικές διαχείρισης των πολύ μικρών οντοτήτων, όσον αφορά τη λογιστική διαχείριση, τη δημοσιονομική διαχείριση, τη διαχείριση προσωπικού,
- β) στήριξη για την επίλυση νομικών, φορολογικών και διοικητικών προβλημάτων και ενημέρωση για τις σχετικές υπηρεσίες που διατίθενται στην αγορά,
- γ) στήριξη για τον ορισμό της πορείας ένταξης στην αγορά εργασίας,
- δ) υποστήριξη για τον εντοπισμό και τη διάγνωση της πιθανής κρισιμότητας της υλοποίησης του χρηματοδοτούμενου έργου.

Άρθρο 21

Απαγορεύσεις

1. Τα ιδρύματα μικροχρηματοδοτήσεων απαγορεύεται να ασκούν τις ακόλουθες δραστηριότητες:

- α) να προσελκύουν από το κοινό καταθέσεις,
- β) να εκδίδουν ομόλογα, εκτός από τα ομόλογα που εκδίδονται σύμφωνα με τη νομοθεσία περί ανωνύμων εταιριών,
- γ) να λειτουργούν με ενσώματα και άυλα περιουσιακά στοιχεία, εκτός από εκείνα που σχετίζονται με την πιστωτική δραστηριότητα ή εκείνα που είναι απαραίτητα για την επαρκή λειτουργία της οντότητας,
- δ) να χορηγούν πιστώσεις, οι οποίες εξαρτώνται από την πώληση ή την αγορά των μετοχών ή των εταιρικών μεριδίων του ιδρύματος μικροχρηματοδοτήσεων,
- ε) να χορηγούν πιστώσεις, με αντάλλαγμα από τον δικαιούχο την αγορά ή/και αποδοχή υπηρεσιών που δεν σχετίζονται με τη μικροχρηματοδότηση και τις συμβουλευτικές υπηρεσίες,
- στ) να παρέχουν υπηρεσίες μεταφοράς χρημάτων,

2. Σε περίπτωση κατά την οποία τα ιδρύματα μικροχρηματοδοτήσεων ασκούν και άλλη δραστηριότητα, αυτά οφείλουν να διασφαλίζουν επαρκή διαδρομή ελέγχου κάθε δραστηριότητας με την τήρηση διακριτής λογιστικής μερίδας για κάθε μία από αυτές.

Άρθρο 22

Όροι χορήγησης μικροχρηματοδότησης

1. Η μικροχρηματοδότηση, με την επιφύλαξη της παρ. 3, δεν εξασφαλίζεται με ενοχική ή εμπράγματη ασφάλεια και δεν υπερβαίνει το όριο των είκοσι πέντε χιλιάδων (25.000) ευρώ, για κάθε δικαιούχο

2. Ο ίδιος δικαιούχος μπορεί να λαμβάνει από ένα ή περισσότερα ιδρύματα μικροχρηματοδοτήσεων νέα μικροχρηματοδότηση σε ποσό που προστίθεται στο υπόλοιπο υπό την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό της αρχικής και της νέας μικροχρηματοδότησης, ανεξαρτήτως του ιδρύματος χορήγησης, δεν υπερβαίνει το όριο της παρ. 1,
3. Το ίδρυμα μικροχρηματοδοτήσεων μπορεί να απαιτεί την ύπαρξη τριτεγγυητή πριν τη χορήγηση επιχειρηματικής μικροχρηματοδότησης.
4. Η ελάχιστη διάρκεια αποπληρωμής της χορηγηθείσας μικροχρηματοδότησης είναι δώδεκα (12) μήνες.
5. Η μέγιστη διάρκεια αποπληρωμής των προϊόντων μικροχρηματοδοτήσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει, τα δέκα (10) έτη.
6. Τα ιδρύματα μικροχρηματοδοτήσεων ελέγχουν, πριν τη χορήγηση κάθε μορφής μικροχρηματοδότηση του άρθρου 18, αν τηρείται ο σκοπός αυτής, καθώς και οι προϋποθέσεις του παρόντος και απαιτούν σχετικά αποδεικτικά έγγραφα από τον δικαιούχο. Ειδικά για την τήρηση του ορίου μικροχρηματοδοτήσεων ο δικαιούχος υπογράφει σχετική υπεύθυνη δήλωση με την οποία παράλληλα συναινεί στην ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ ιδρυμάτων μικροχρηματοδοτήσεων και πιστωτικών ιδρυμάτων που αφορούν αποκλειστικά τη χορήγηση σε αυτόν μικροχρηματοδότησης, εφόσον κριθεί αναγκαίο για την επιβεβαίωση της τήρησης του ορίου της παρ. 1.

Άρθρο 23

Διαχείριση συναλλαγών

Οι συναλλαγές εξυπηρέτησης των χορηγούμενων μικροχρηματοδοτήσεων διενεργούνται μέσω τραπεζικών λογαριασμών ή ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΟΡΩΝ – ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Άρθρο 24

Διαφήμιση και εμπορική προώθηση- Τυποποιημένες πληροφορίες στην προώθηση προϊόντων

1. Οι διαφημιστικές και εμπορικές ανακοινώσεις σχετικά με την γενική πολιτική μικροχρηματοδότησης και τις χορηγούμενες μικροχρηματοδοτήσεις δεν πρέπει να είναι αθέμιτες, ασαφείς και παραπλανητικές και πρέπει να συμμορφώνονται με τις διατάξεις των άρθρων 9 έως 9θ του ν. 2251/1994 (Α' 191). Ειδικότερα, απαγορεύονται οι διατυπώσεις που ενδέχεται να δημιουργήσουν ψευδείς προσδοκίες στον δικαιούχο όσον αφορά στη διαθεσιμότητα ή το κόστος της μικροχρηματοδότησης
2. Κάθε ίδρυμα μικροχρηματοδοτήσεων διαφημίζει τις χορηγούμενες μικροχρηματοδοτήσεις που διαθέτει, παρέχοντας τις ακόλουθες τυποποιημένες πληροφορίες κατά τρόπο σαφή, συνοπτικό και ευδιάκριτο:

- α) το επιτόκιο της μικροχρηματοδότησης, επισημαίνοντας αν πρόκειται για σταθερό ή κυμαινόμενο ή συνδυασμό και των δύο, καθώς και πληροφορίες για τυχόν επιβαρύνσεις που περιλαμβάνονται στο συνολικό κόστος της πίστωσης για τον καταναλωτή,
- β) το συνολικό κόστος της μικροχρηματοδότησης,
- γ) τη διάρκεια αποπληρωμής της μικροχρηματοδότησης,
- δ) τον αριθμό και το ποσό των δόσεων,
- ε) το περιεχόμενο των συμβουλευτικών υπηρεσιών και το κόστος τους ως ποσοστό επί του συνολικού ύψους της χρηματοδότησης.

3. Οι πληροφορίες της προηγούμενης παραγράφου εξειδικεύονται με αντιπροσωπευτικό παράδειγμα το οποίο ακολουθείται σε όλα τα στάδια της προώθησης του προϊόντος. Η Τράπεζα της Ελλάδος με απόφασή της, θεσπίζει κριτήρια για τον καθορισμό αντιπροσωπευτικού παραδείγματος.

4. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 9 έως 9θ του ν. 2251/1994.

Άρθρο 25

Υποχρέωση διαφάνειας στους όρους συναλλαγών

1. Τα ιδρύματα μικροχρηματοδοτήσεων συνάπτουν σύμβαση με τους δικαιούχους, στην οποία μεταξύ άλλων περιγράφονται οι όροι δανειοδότησης και ειδικότερα:

- α) το επιτόκιο της μικροχρηματοδότησης, επισημαίνοντας αν πρόκειται για σταθερό ή κυμαινόμενο ή συνδυασμό και των δύο, καθώς και πληροφορίες για τυχόν επιβαρύνσεις που περιλαμβάνονται στο συνολικό κόστος της πίστωσης για τον καταναλωτή,
- β) το συνολικό κόστος της μικροχρηματοδότησης,
- γ) η διάρκεια αποπληρωμής της μικροχρηματοδότησης,
- δ) ο αριθμός και το ποσό των δόσεων,
- ε) το περιεχόμενο των συμβουλευτικών υπηρεσιών, και το κόστος αυτών,
- στ) η διαδικασία είσπραξης ανεξόφλητων οφειλών,
- ζ) το δικαίωμα καταγγελίας,
- η) η διαδικασία εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών.

2. Ο δικαιούχος έχει το δικαίωμα υπαναχώρησης εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από την υπογραφή της σύμβασης, ανεξαρτήτως αν στο διάστημα αυτό έχει ήδη γίνει εκταμίευση του δανείου. Στην τελευταία περίπτωση το συνολικό ποσό επιστρέφεται άτοκα στο ακέραιο εφάπαξ ταυτόχρονα με την δήλωση υπαναχώρησης αλλά ο δανειολήπτης επιβαρύνεται με το αντίστοιχο διαχειριστικό κόστος.

3. Σε περίπτωση μη εξυπηρετούμενης οφειλής, το ίδρυμα μικροχρηματοδότησης εφαρμόζει τις διαδικασίες που προβλέπονται στον Κώδικα Δεοντολογίας για τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων ιδιωτικών οφειλών σύμφωνα με την αριθ. 195/1/29.7.2016 απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος (Β'2376).

Άρθρο 26

Καταγγελίες

1. Οι δικαιούχοι και τα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, περιλαμβανομένων των ενώσεων καταναλωτών, έχουν το δικαίωμα να υποβάλουν καταγγελίες στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης σχετικά με ισχυρισμούς για παραβάσεις των άρθρων 20 έως 29, εκτός από τις διατάξεις του άρθρου 21, της παρ. 6 του άρθρου 22 και του άρθρου 23, από τα ιδρύματα μικροχρηματοδοτήσεων.

2. Ανάλογα με την περίπτωση και με την επιφύλαξη του δικαιώματος προσφυγής ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων, η αρμόδια αρχή ενημερώνει με την απάντηση της τον καταγγέλλοντα για τις προβλεπόμενες από το άρθρο 29 διαδικασίες εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών, υποβολής καταγγελιών και προσφυγής.

Άρθρο 27

Αρμόδια Αρχή

Με την επιφύλαξη του άρθρου 5, αρμόδια αρχή για τη διασφάλιση και παρακολούθηση της αποτελεσματικής συμμόρφωσης προς τις απαιτήσεις των άρθρων 20 έως 29, εκτός από τις διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 21, στην παρ. 6 του άρθρου 22 και στο άρθρο 23, ορίζεται η Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας του Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης.

Άρθρο 28

Κυρώσεις

1. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης επιβάλλονται κυρώσεις σύμφωνα με το άρθρο 13^A του ν. 2251/1994 σε βάρος των ιδρυμάτων μικροχρηματοδοτήσεων, οι οποίοι δεν τηρούν τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τα άρθρα 20 έως 29, εκτός από τις διατάξεις του άρθρου 21, της παρ. 6 του άρθρου 22 και του άρθρου 23.

2. Ο Υπουργός Οικονομίας και Ανάπτυξης μπορεί να δημοσιοποιεί οποιαδήποτε διοικητική κύρωση επιβάλλει σύμφωνα με το παρόν άρθρο, εκτός εάν η δημοσιοποίηση αυτή ενδέχεται να προκαλέσει δυσανάλογη ζημία στα εμπλεκόμενα μέρη.

3. Τα ποσά των προστίμων που επιβάλλονται αποτελούν δημόσιο έσοδο και εισπράττονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε. (ν.δ. 356/1974, Α' 90) και μπορεί να αναπροσαρμόζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας και Ανάπτυξης.

4. Η επιβολή των ως άνω διοικητικών κυρώσεων είναι ανεξάρτητη από κάθε άλλη διοικητική, ποινική ή πειθαρχική κύρωση που προβλέπεται σε βάρος των ιδρυμάτων μικροχρηματοδοτήσεων από το παρόντα νόμο και την κείμενη νομοθεσία.

Άρθρο 29 **Εξωδικαστική επίλυση διαφορών**

1. Για την εξωδικαστική επίλυση διαφορών, οι οποίες ανακύπτουν μεταξύ δικαιούχων και ιδρυμάτων μικροχρηματοδοτήσεων και αφορούν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που καθορίζονται με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, εφαρμόζονται οι διατάξεις Εξωδικαστικής Επίλυσης Διαφορών, όπως αυτές ορίζονται με την αριθ. 70330/3.9.2015 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Υποδομών και Μεταφορών, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Τουρισμού και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Β'1421) για την εναλλακτική επίλυση καταναλωτικών διαφορών και τη λήψη συμπληρωματικών μέτρων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 524/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21^{ης} Μαΐου 2013 (ΕΕ L 165).

2. Σε περίπτωση διασυνοριακών διαφορών, οι ανωτέρω φορείς συνεργάζονται με τους αντίστοιχους φορείς των άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 30 **Συμμετοχή στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων**

1. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού δύναται να δημιουργούνται προγράμματα χορήγησης μικροχρηματοδοτήσεων του παρόντος νόμου με συνεπένδυση πόρων των ιδρυμάτων μικροχρηματοδοτήσεων και του εθνικού ή του συγχρηματοδοτούμενου σκέλους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων. Με την ίδια απόφαση ορίζονται οι δυνητικοί δικαιούχοι, τα είδη και ο σκοπός των παρεχόμενων προϊόντων μικροχρηματοδοτήσεων, οι ειδικότεροι όροι υλοποίησης του προγράμματος, η διαδικασία ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, καθώς και κάθε απαιτούμενη πρόσθετη λεπτομέρεια εφαρμογής.

2. Τα ιδρύματα μικροχρηματοδοτήσεων, μετά την πάροδο δύο (2) ετών από τη λήψη άδειας λειτουργίας, διάστημα κατά το οποίο η παρούσα παράγραφος δεν εφαρμόζεται, μπορεί να συμμετέχουν στα προγράμματα του παρόντος άρθρου μόνο αν έχουν λάβει πιστοποίηση από τη Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη συμμόρφωσή τους με τον Κώδικα.

Άρθρο 31 **Έναρξη ισχύος**

Η έναρξη ισχύος του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν άλλως ορίζεται στις επιμέρους διατάξεις.